

doorelkaar gebruikten. Jordanis' werk immers heet „Geschiedenis der Goten of Geten” (plm. 550 na Chr.). *)

Dit Gotenrijk, dat van de 2de tot de 4de eeuw bestond, met Zuid-Rusland als kern, maar tijdelijk zich uitdijend van de Zwarte tot de Oost-Zee en van den Don tot den Donau, zou tot den smeltkroes geworden zijn, waaruit een niet meer te analyseeren amalgama voortkwam van byzantijsche en oostersche, antieke en voor-aziatische elementen. Veel, genoeg althans is er, meent men, wat dit zou kunnen bewijzen, buiten en behalve de voor dat rijk zoo karakteristieke sierkunstvormen polychromie en dierornamentiek. Er is de bewapening. Naast het voorvaderlijke schild, speer en zwaard zouden de Goten hier geleerd hebben zich met helm en pantser beter te beveiligen — het prototype van de historische ruitruiting uit den tijd der volksverhuizing; helm en pantser, die ze versieren, den kinband vooral: purperrood of van goud, met granaten bezet. Er is het schrift, het bekende algemeen-oud-germaansche runenschrift, dat verre van oorspronkelijk germaansch te wezen, zooals men vroeger aannam, niets anders schijnt te zijn dan een aan de minder ontwikkelde schrijftechniek der Goten aangepaste toepassing van het loopende Grieksche schrift uit den Romeinschen Keizertijd. Er is de godsdienst — de mythe en den cultus van Baldr, den stervenden en weder opgestanen god noemt men als voorbeeld, die evenmin germaansch van oorsprong, eveneens uit Azië afkomstig zou zijn, waar alle wereldgodsdiensten hun eerste vormen vonden. Of men noemt Loki, die gedacht zou zijn naar het voorbeeld van den Egyptischen god Seth, wiens eeredienst zich in den hellenistischen tijd zoo noordelijk uitstreckte als Olbia, dat in den loop van de derde eeuw den Goten in handen viel.

Over de Oostzee dan moeten deze nieuwe bewapening, dit schrift, deze goden- en sagengestalten, deze dierdroomsels en gespvormen, moet deze Goten-cultuur in één woord, den Skandinaafschen Germanen gekomen zijn. En de andere Germanen? Hun bereikte dezelfde cultuur langs een omweg, die voor ons het voordeel biedt over historisch terrein te loopen. Want deze Goten, op drift geraakt door de opdringende Hunnen, kwamen in 375 den Donau over en binnen het Romeinsche Rijk. Hun verdere opschuivingen binnen dat Rijk, die tenslotte leidden tot de stichting van een west-gotisch rijk in Spanje en Zuid-Frankrijk (419) en een — kortstondig — oost-gotisch in Italië (490—555) mogen wij ook hier bekend veronderstellen. En zij dan zouden, dierornamentiek en gegoten gespvormen meenemend op hun verre tochten, deze kunst, die hen aan hun oude woonplaatsen, aan de Zwarte-Zee-landen herinnerde, den anderen Germanen, den Franken in de eerste plaats, hebben geleerd.

*) Wij spreken hier verder van Goten, omdat wij de kwestie der identificatie van Geten en Goten hier onbeslist moeten laten.